

Οδυσσέας Ανδρούτσος, «Προς τους Γαλαξειδιώτες»

Το Γαλαξίδι είναι κωμόπολη στα δυτικά του κόλπου της Ιτέας. Στην τελευταία περίοδο της τουρκοκρατίας γνώρισε οικονομική ακμή· διέθετε πολλά εμπορικά καράβια, που τότε ήταν εξοπλισμένα για να αντιμετωπίζουν τους πειρατές. Γι' αυτό και η συμμετοχή του στον αγώνα είχε ιδιαίτερη σημασία. Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, μνημένος στη Φιλική από το 1818 [...] στις 22 Μαρτίου 1821 γράφει την επιστολή προς τους Γαλαξειδιώτες και τους καλεί να πάρουν μέρος στον αγώνα που αρχίζει εκείνες τις μέρες. Οι Γαλαξειδιώτες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά του και στις 26 Μαρτίου επαναστάτησαν.

Ηγαπημένοι μου Γαλαξειδιώτες,

Ήταν φαίνεται από το Θεό γραμμένο ν' αδράξουμε τα άρματα μια ημέρα και να χυθούμε καταπάνου στους τυράννους μας, που τόσα χρόνια ανελεήμονα μας τυραγνεύουν. Τι τη θέλουμε, βρε αδέρφια, αυτή την πολυπικραμένη ζωή, να ζούμε από κάτω στη σκλαβιά και το σπαθί των Τούρκων να ακονιέται στα κεφάλια μας; Δεν τηράτε που τίποτα δε μας απόμεινε; Οι εκκλησιές μας γενήκανε τζαμιά κι αχούρια των Τούρκων. Κανένας δε μπορεί να πει πως τάχα έχει τίποτε εδικό του, γιατί το ταχιά βρίσκεται φτωχός, σαν διακονιάρης στη στράτα. Οι φαμελιές μας και τα παιδιά μας είναι στα χέρια και στη διάθεση των Τούρκων. Τίποτε, αδέρφια, δε μας έμεινε.

Δεν είναι πρόποντας να σταυρώσουμε τα χέρια και να τηράμε τον ουρανό. Ο Θεός μάς έδωσε χέρια, γνώση και νου· ας ρωτήσαμε την καρδιά μας κι ό,τι μας απανтуχαίνει ας το βάλουμε γρήγορα σε πράξη κι ας είμεθα, αδέρφια, βέβαιοι πως ο Χριστός μας, ο πολυαγαπημένος, θα βάλει το χέρι απάνω της. Ό,τι θα κάνουμε, πρόποντας είναι να το κάνουμε μια ώρα αρχύτερα, γιατί ύστερα θα χτυπάμε τα κεφάλια μας. Τώρα η Τουρκία είναι μπερδεμένη σε πολέμους και δεν έχει ασκέρια να στείλει καταπάνω μας. Ας ωφεληθούμε από την περίσταση όπου ο Θεός ακούοντας τα δίκαια παράπονά μας μας έστειλε δι' ελόγου μας· μια ώρα πρόποντας είναι να ξεσπάσει αυτό το μαράζι, όπου μας τρώγει την καρδιά. Στ' άρματα, αδέρφια! Ή να ξεσκλαβωθούμε ή όλοι να πεθάνουμε· και βέβαια καλύτερο θάνατο δεν μπορεί να προτιμήσει κάθε χριστιανός και Έλληνας.

Εγώ καθώς το γνωρίζετε καλότατα, αγαπητοί μου Γαλαξειδιώτες, ημπορώ να ζήσω βασιλικά, με πλούτια, τιμές και δόξες. Οι Τούρκοι ό,τι και να ζητήσω μου το δίνουνε παρακαλώντας, γιατί το σπαθί του Οδυσσέα δε χωρατεύει. Έπειτα, κοντά στ' άλλα, ενθυμούνται και τον πατέρα μου, που τους εξεμάτισε. Μα σας λέγω την πάσα αλήθεια, αδέρφια, δε θέλω εγώ μονάχα να καλοπερνάω και το γένος μου να βογκάει στη σκλαβιά· μου καίεται η καρδιά μου, σαν βλέπω και συλλογούμαι πως ακόμα οι Τούρκοι μας τυραγνεύουν.

Από το Μοριά μου στείλανε γράμματα πως είναι τα πάντα έτοιμα. Εγώ είμαι στο ποδάρι με τα παλικάρια μου, μα θέλω να είμαι βέβαιος το πως θα με ακολουθήσετε κι εσείς. Αν εσείς κάμετε αρχή από τη μια μεριά κι εγώ από την άλλη, θα σηκωθεί όλη η Ρούμελη. Γιατί ο κόσμος φοβάται, μα σαν δει ελόγου σας, που έχετε τα καράβια και ξέρετε καλύτερα τα πράγματα, το πώς σηκώνετε το μπαϊράκι, θε να ξεθαρρέψει και θα τελειώσει καλύτερα το πράγμα.

Χαιρετίσματα σε όλους τους φίλους πέρα πέρα.

Σας χαιρετώ και σας γλυκοφιλώ,

ο αγαπητός σας Οδυσσέας Ανδρούτσος

